

**ΕΠΙΒΛΕΨΗ, ΕΥΘΥΝΕΣ & ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΡΓΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Ν.4782/2021
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4412/2016 ΜΕ ΤΟΝ Ν. 4782/2021**

Εισηγητής:

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός, MSc ΕΜΠ, ΥΔ ΠΑΔΑ

Συγγραφέας Τεχνικής Νομοθεσίας & Διαχείρισης Έργων

Επιστημ. Συνεργάτης ΔΗΜΟΣΝΕΤ, 4412.gr, ΠΑΔΑ, acta

Σύντομο Βιογραφικό



- Πολιτικός Μηχανικός ΑΠΘ
- MSc «Σχεδιασμός και Κατασκευή Υπογείων Έργων» ΕΜΠ ,
- ΥΔ ΠΑΔΑ
- Πρ/νος Τεχνικών Υπηρεσιών Π.Σ.Ε.
- Από το 2008 Εισηγητής σε Σεμινάρια Δημοσίων Έργων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και πιστοποιημένων φορέων εκπαίδευσης.
- Συγγραφέας του εκπαιδευτικού υλικού του ΙΝ.ΕΠ./ΕΚΔΔΑ
- Συγγραφέας του βιβλίου: “Εκτέλεση – Επίβλεψη Δημοσίων Έργων – Πρότυπος Οδηγός με τον Ν. 4412/2016 (Επικαιροποίηση 2019)»(Εκδόσεις Ζήτη)
- Εισηγητής & Επιστημονικός Συνεργάτης Παν. Δυτ. Αττικής (ΠΑΔΑ)
- Επίσημος εκπαιδευτής της ΕΜΔΥΔΑΣ
- Επίσημος εκπαιδευτής της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Συγγραφέας & Επιστημονικός Συνεργάτης 4412.gr, Dimosnet
- Αρθρογράφος σε τεχνικά περιοδικά του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου Έργων και Μελετών

Στοιχεία επικοινωνίας

Web site:



zpastamatis.gr

E-mail επικοινωνίας:



zpastamatis@gmail.com

Περιεχόμενα

- Άρ.138 - Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου
- Άρ.142 - Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης
- Άρ.144 - Σύμπραξη στην κατασκευή του μελετητή
- Άρ. 146 Ημερολόγιο του Έργου
- Άρ. 164 Υποκατάσταση
- Άρ.165 Υπεργολαβία
- Άρ. 150 Προκαταβολές
- Άρ. 152 Λογαριασμοί
- Άρ. 155 Επείγουσες & Απρόβλεπτες εργασίες
- Άρ. 156 Ειδικά θέματα τροποποιήσεων Συμβάσεων κατά την διάρκειά τους

Άρ.138 - Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου

- ο ανάδοχος δεν ελέγχει **την Μελέτη** μόνο στο πλαίσιο υποβολής της προσφοράς του αλλά
 - **υποχρεούται να δηλώσει προς την ΑΑ τις τυχόν αστοχίες αυτής και**
 - **να ζητήσει με τρόπο συντεταγμένο, την μεταβολή της.** Ο περιορισμός της υποχρέωσης στο πρόσωπο του αναδόχου περιορίζει τυχόν καθυστερήσεις που επιφέρει η σχετική υποχρέωση
 - **Άπρακτη προθεσμία : Τεκμαίρει την συμφωνία του Αναδόχου με τη εφαρμοσιμότητα**

Διαδικασία ελέγχου μεταβολών της μελέτης

- Οι αιτούμενες μεταβολές της μελέτης, **ελέγχονται και υιοθετούνται** μετά από καθορισμένη διαδικασία και γνωμοδότηση του ΤΣ εφόσον είναι βάσιμες σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 132 σε συνδυασμό με τα άρθρα 155 και 156
 - Η εισαγωγή της διάκρισης περί ουσιωδών και επουσιωδών μεταβολών είναι απολύτως συμβατή με τις προβλέψεις του ενωσιακού δικαίου (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Προτεινόμενες τροποποιήσεις και Συνέπειες (παρ.2)

Οι τροποποιήσεις είναι επουσιώδεις

- Δεν μεταβάλουν την φύση του έργου και δεν επάγονται ουσιώδη αύξηση του συμβατικού ανταλλάγματος, (σύμφωνα με το άρθρο 155, περί επειγουσών και απρόβλεπτων πρόσθετων εργασιών)
- Εγκρίνεται η συνέχιση εκτέλεσης του έργου

Οι τροποποιήσεις είναι ουσιώδεις

- Η σύμβαση διαλύεται και
- ο ανάδοχος αποζημιώνεται μόνο για τις αποδεδειγμένες δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό και μέχρι τη διάλυση της σύμβασης.
- Το εύλογο της δαπάνης για την αποζημίωση κρίνεται με Απόφαση της ΠΑ (κατόπιν Γν-σης του ΤΣ) ύστερα από εισήγηση της ΔΥ

Περίπτωση Διάλυσης της σύμβασης (παρ. 3)

- και εφόσον η ΠΑ δεν έχει αποδεχτεί την αναγκαιότητα ουσιώδους τροποποίησης της μελέτης
- δύναται να αποφασίσει την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με την υφιστάμενη μελέτη,
- **προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού** και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο της ολοκλήρωσης της διαλυθείσης εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στον διαγωνισμό.
- Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 ως προς την αποδοχή της μελέτης του έργου.

Με τις ρυθμίσεις σκοπεύεται (Αιτ. Έκθ.) (1/2)

- ο δραστικός περιορισμός της εκτέλεσης έργων που εμφανίζουν τεράστιες καθυστερήσεις κατά την εκτέλεση λόγω της εμφανιζόμενης αστοχίας της αρχικής μελέτης και της ανάγκης σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων
 - Προσδιορίζεται εξαρχής και κατά το δυνατό η χρονική εξέλιξη του έργου αλλά κυρίως το πραγματικό κόστος και πλέον είναι εξαρχής γνωστή η τυχόν πρόσθετη δημοσιονομική επιβάρυνση
- η ΑΑ αποκτά το δικαίωμα να λύσει την σύμβαση που συνάφθηκε και στηρίχθηκε σε ανακριβή μελετητικά δεδομένα
 - όχι σε απροσδιόριστο χρονικό σημείο της εξέλιξης ενός έργου
 - αλλά πριν την έναρξη αυτού,
 - αποφεύγοντας έτσι την καταβολή υπέρογκων αποζημιώσεων για έργα που λόγω της μεταβολής του τρόπου κατασκευής τους δεν ολοκληρώνονται ή ολοκληρώνονται μετά την καταβολή δυσθεώρητων ποσών για νέες εργασίες που δεν είχαν εξαρχής προβλεφθεί.

Με τις ρυθμίσεις σκοπεύεται (Αιτ. Έκθ.) (2/2)

- ταυτόχρονα μπορεί να αναθέσει το Έργο στον επόμενο κατά σειρά μειοδότη εφόσον δεν έχει αποδεχθεί την ανάγκη ουσιώδους τροποποίησης της Μελέτης.
- αποφεύγεται η υποβολή ΑΧΠ από αναδόχους που ενώ είχαν διαπιστώσει την αστοχία της μελέτης προσδοκούσαν την εν συνεχεία τροποποίηση αυτής και υπέβαλαν υποκοστολογημένες προσφορές.

παρ.6

«Ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε εκτέλεση εργασιών κατά τροποποίηση της μελέτης του έργου, παρά μόνο αν προηγηθεί τροποποίηση της μελέτης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 144, περί τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου».



παρ. 2 Άρ. 144:

- («Απαγορεύεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου»).
- **Κατ' εξαίρεση** επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, μόνο για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεών της ή για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του έργου

A-45 ΕΛΑΔΗΣΥ

Για έργα >1.000.000 ευρώ:

- Η μελέτη του έργου θα είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ΑΑ για δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού,
- Οποιοσδήποτε Ο.Φ. θα μπορεί να θέσει τις παρατηρήσεις τους και
- Η ΑΑ μπορεί να κρίνει εξ αρχής την εφαρμοσιμότητα της μελέτης

Οι εν λόγω διατάξεις εισαγάγουν **σημαντικές καθυστερήσεις** πριν από την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών,

- απροσδιόριστες δαπάνες αποζημιωτικού χαρακτήρα,
- εγείρουν σημαντικές επιφυλάξεις ως προς την τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, καθώς η ΑΑ συνδιαλέγεται με τους ΟΦ **μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας,**
- ευνοούνται οι συνθήκες ανάπτυξης φαινομένων **συμπαιγνίας** μεταξύ των συμμετεχόντων

Άρ.144 - Σύμπραξη στην κατασκευή του μελετητή - Πρόσθετες εγγυήσεις - Ευθύνη

- Επεκτείνεται η απαγόρευση τροποποίησης εγκεκριμένης μελέτης και περιορίζεται η δυνατότητα τροποποίησής της κατά την εκτέλεση με σύμπραξη του μελετητή που την εκπόνησε (τροποποίηση παρ.2)
 - Έλεγχος Αναδόχου της Μελέτης εκτέλεσης του έργου ως προς την «εφαρμοσιμότητα» της και πρόταση τυχόν τροποποιήσεις της.
 - Η πρόταση του αναδόχου για τροποποιήσεις της μελέτης εξετάζεται από την ΠΑ, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου ΤΣ

Τροποποίηση λόγω σφαλμάτων & ελλείψεων της Μελέτης (παρ.2)

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου:

- Απαγορεύεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης,
- **Η μελέτη δύναται να τροποποιηθεί σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις,**
 - **μόνο για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή**
 - **τη συμπλήρωση ελλείψεων της ή**
 - **για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις που δημιουργήθηκαν κατά την εκτέλεση του έργου και μέχρι την έκδοση περαίωσης εργασιών.**

Τροποποίηση λόγω σφαλμάτων & ελλείψεων της Μελέτης (παρ.2)

- Ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη του, τροποποιεί τη μελέτη κατά την παρ. 5 του άρθρου 188, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη.
- Σε κάθε άλλη περίπτωση την τροποποίηση αναλαμβάνει μελετητής **«που υποδεικνύει ο ανάδοχος του έργου** και διαθέτει τα νόμιμα προσόντα»
- Για να εισαχθεί το θέμα στο ΤΣ πρέπει η τροποποιητική μελέτη να είναι σε στάδιο αντίστοιχο με την προς τροποποίηση και να έχει τεθεί υπόψη του αρχικού μελετητή που διατυπώνει εγγράφως τη γνώμη του σε εύλογη, κατά την κρίση της ΔΥ, προθεσμία.

A-45 : Ουσιαστικά ο ανάδοχος μεταπίπτει σε «οιονεί» ανάδοχο της σύμβασης (Άρ. 138)

- καθώς μόνον εφόσον κρίνει ότι η μελέτη είναι εφαρμόσιμη και δεν προτείνει τροποποιήσεις της ή εφόσον οι προτεινόμενες εκ μέρους του τροποποιήσεις εγκριθούν από την ΠΑ ως επουσιώδεις, σύμφωνα με το άρθρο 155 του νόμου,
 - ενεργοποιείται ουσιαστικά η συμβατική σχέση και
 - εκκινεί η διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης.

- Σε αντίθετη περίπτωση, (μη έγκρισης των προταθεισών), εκ μέρους του αναδόχου τροποποιήσεων, προβλέπεται η αυτοδίκαιη διάλυση της σύμβασης και η καταβολή μόνο εύλογης αποζημίωσης του αναδόχου, με έκδοση σχετικής απόφασης της ΠΑ, κατόπιν της γνωμοδότησης του αρμόδιου ΤΣ

Παραμένουν :

Παρ.3

- Αν δεν έχει περάσει η εξαετία που προβλέπεται από την παρ. 7 του άρ.189, για την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη κατά του μελετητή, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 188

➤ Ελαττώματα ή ελλείψεις του αντικειμένου της σύμβασης που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, αλλά και μετά την οριστική παραλαβή της και μέχρι την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη, αποκαθίστανται από τον ανάδοχο με δικές του δαπάνες

Παρ. 4

- Υποχρέωση ασφάλισης Μελέτης, κατασκευής του έργου και υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου κατά παντός κινδύνου, περιλαμβανομένων και ζημιών από ανωτέρα βία.
- Με απόφαση του ΥΠΟΜΕ ορίζονται τα έργα, οι μελέτες και οι υπηρεσίες που υπάγονται στην ασφάλιση, οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι, η διάρκεια της ασφάλισης κλπ.

Άρ.142 - Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης

- καταργείται η Συμβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησης
 - Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης (βαθμονόμιο) (ΓΓΥ ΥΠΟΜΕ), στο οποίο
 - εντάσσονται όλες οι τεχνικές εταιρίες που εκτελούν ή αιτούνται την εκτέλεση δημοσίων έργων, το οποίο περιλαμβάνει
 - κριτήρια και
 - βαθμούς ανά κριτήριο
- Η ψηφιακή καταγραφή και βαθμολόγηση με αντικειμενικά κριτήρια στοχεύει στη βελτίωση των δεικτών διαφάνειας, πληροφόρησης και λογοδοσίας προς όφελος της ασφάλειας και επιτάχυνσης των δημοσίων έργων στη χώρα

προς Έκδοση Απόφαση ΥΠΟΜΕ

μπορεί να ανατίθεται

με την Απόφαση θα
καθορισθούν

η ανάπτυξη, τήρηση,
ενημέρωση και λειτουργία του
ψηφιακού αρχείου
βαθμολόγησης (βαθμονόμιο)

στο ΤΕΕ ή

• σε άλλον δημόσιο φορέα

- τα κριτήρια,
- οι βαθμοί ανά κριτήριο,
- τα τεχνικά χαρακτηριστικά λειτουργίας του βαθμονόμιου,
- η διαδικασία καταχώρησης σε αυτό των τεχνικών εταιριών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Υποχρεωτική εγγραφή στο βαθμονόμιο

- Η εγγραφή στο βαθμονόμιο θα είναι υποχρεωτική για όλες τις τεχνικές εταιρείες που «..εκτελούν ή αιτούνται την εκτέλεση δημοσίων έργων» και
- η σχετική εγγραφή εξομοιώνεται με **προϋπόθεση συμμετοχής** στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων
 - τόσο σε συμβάσεις κάτω όσο και
 - σε συμβάσεις άνω των ορίων.
- Δεν είναι αντιληπτή η συσχέτιση των συγκεκριμένων προβλέψεων με την εγγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων
- στα υφιστάμενα Μητρώα (Μ.Ε.ΕΠ.), καθώς και με τις διατάξεις του π.δ/τος 71/2019 ως προς το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

Η γενικόλογη και αόριστη πρόβλεψη ότι το βαθμονόμιο περιλαμβάνει «κριτήρια και βαθμούς ανά κριτήριο», δημιουργεί

➤ πλήρη ασάφεια σε σχέση με τη **φύση αυτών των κριτηρίων**, καθώς και

➤ την τυχόν συσχέτισή τους με τα **κριτήρια ποιοτικής επιλογής** που προβλέπονται από τις διατάξεις των **άρθρων 73** επομ. του ν. 4412/2016.

Δεν προκύπτει με σαφήνεια εάν η βαθμολογία

➤ εάν θα λαμβάνεται υπόψη για την **τυχόν επιβολή ποινικών ρητρών ή άλλων κυρώσεων**

Καταλείπεται αμφιβολία :

➤ **Εάν θα συνδέεται με τα ποιοτικά κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης**

Άρ. 146 -Ημερολόγιο του έργου

- Εκσυγχρονισμός συστήματος τήρησης ημερολογίου του έργου σε **ηλεκτρονική μορφή** με στόχο την επιτάχυνση ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων στο έργο και την επίλυση οιασδήποτε διαφωνιών χωρίς χρονικές καθυστερήσεις
- **υποχρεωτική τήρηση** από τον ανάδοχο **ηλεκτρονικού ημερολογίου του έργου** σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης, το οποίο αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον Προ/νο της ΔΥ και στον επιβλέποντα του έργου.
- οι εγγραφές του ημερολογίου **δεν επάγονται πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό**, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει **βεβαία χρονολογία**, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του. (παρ. 5)

2^ο ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΥΠΟΜΕ - ΘΕΜΑ 1ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι νέες διατάξεις δεν ανατρέπουν συμβατικές προβλέψεις, ούτε συμβατικά δικαιώματα του αναδόχου, ούτε επιβάλλουν σε βάρος του πρόσθετες υποχρεώσεις, αποσκοπούν δε την καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας εκτέλεσης των έργων και εφαρμόζονται άμεσα από την έναρξη ισχύος του νόμου, ή έστω μετά από ένα εύλογο διάστημα ενημέρωσης της ΔΥ και του αναδόχου.

Παρότρυνση προς τη Διοίκηση

- Προκειμένου να αποφευχθούν αχρείαστες προστριβές μεταξύ των αναδόχων και των κυρίων των έργων, σκόπιμο θα ήταν να δοθούν λεπτομερείς οδηγίες για τον τρόπο τήρησης του ημερολογίου,
- δεδομένου ότι η έννοια της σύνταξης του «σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης» δεν είναι απολύτως κατανοητή και προσδιορισμένη (τι ακριβώς σημαίνει, αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί πρόγραμμα ή προγράμματα που κυκλοφορούν ήδη στην αγορά, κ.ο.κ.).

Άρ. 164 Υποκατάσταση (1/6)

➤ **αμιγώς εθνική ρύθμιση** και διαφέρει και από την έννοια της υπεργολαβίας

➤ η οποία είναι νομιμότατη διαδικασία

➤ το κοινοτικό δίκαιο παρέχει κίνητρα γι' αυτή

➤ αντικατάσταση του αρχικού αναδόχου από άλλον ανάδοχο («εκχώρηση»)

➤ υποκρύπτει, στην ουσία, μια απευθείας ανάθεση

➤ προβλέπεται μόνο κατά το στάδιο εκτέλεσης του έργου, δηλαδή στο στάδιο που ακολουθεί την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του αναδόχου και του κυρίου του έργου, όχι, δε και κατά το στάδιο της Ανάθεσης

C-496/1999 *succhi di frutta*:

- η ΑΑ έχει δικαίωμά της να προβεί σε τέτοιες τροποποιήσεις, εφόσον θέσει **ρητό όρο στην διακήρυξη**
- Αν δεν προβλεφθεί, η μόνη λύση είναι η **διάλυση της σύμβασης και η επαναπροκήρυξή της** με την αλλοιωμένη μορφή

C-454/2006 *Presstext*:

- στοιχειοθετείται αλλοίωση του αντικειμένου της σύμβασης όταν τροποποιούνται ουσιώδεις όροι της σύμβασης ή δηλώνεται η βούληση των μερών να αναδιαπραγματευθούν ουσιώδεις όρους της σύμβασης αυτής

Άρ. 164 Υποκατάσταση (2/6)

Νέα διαδικασία έκδοσης Αποφάσεων υποκατάστασης (παρ.1)

Πλέον η ΠΑ – και αναλόγως της περίπτωσης υποκατάστασης - οφείλει να εκδώσει Διοικητικές πράξεις :

- Διαπιστωτική πράξη, στις περιπτώσεις ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης και
- Εγκριτική απόφαση, σε περίπτωση που ο αρχικός ανάδοχος έχει περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών

Άρ. 164 Υποκατάσταση (3/6)

Ευθύνη σε περίπτωση υποκατάστασης του Αναδόχου (παρ.2)

πρότερο καθεστώς

Όλες οι περιπτώσεις υποκατάστασης αντιμετωπίζονται με ενιαίο τρόπο, προβλέποντας μόνο κατ' εξαίρεση την απαλλαγή από την ευθύνη του αρχικού αναδόχου

νέο καθεστώς

Διάκριση της ευθύνης ανάλογα με την περίπτωση της υποκατάστασης

Άρ. 164 Υποκατάσταση (4/6)

Παράδειγμα :

Λόγος υποκατάστασης	Συνέπειες
ολική ή μερική διαδοχή λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης	απαλλαγή του κυρίου αναδόχου από την ευθύνη
αφερεγγυότητα του κυρίου αναδόχου	ακέραιη η ευθύνη του κυρίου αναδόχου(μαζί με τον υποκατάστατο) εις ολόκληρον προς τον κύριο του έργου, το προσωπικό του έργου, καθώς και οποιονδήποτε τρίτο

Άρ. 164 Υποκατάσταση (5/6)

Ειδικές ρυθμίσεις για Έργα **ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ** (παρ. 3)

Ο υποκατάστατος του
αναδόχου



- επέχει στο εξής θέση αναδόχου (με απαλλαγή της ευθύνης του αρχικού αναδόχου)
- αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες για το σύνολο του έργου ή για τα τμήματα του έργου.

Με την Απόφαση έγκρισης της υποκατάστασης με απαλλαγή καθορίζονται



- το τμήμα της εργολαβίας για το οποίο ισχύει η υποκατάσταση,
- η πιστοποίηση μετά την οποία οι πληρωμές θα διενεργούνται στον νέο ανάδοχο,
- οι εγγυήσεις του νέου αναδόχου κλπ.
 - Άρ. 10 Ν 679/1977 «Έργα εθνικού επιπέδου, κατά τας διατάξεις περί εκτελέσεως των δημοσίων Έργων, είναι τα δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων Έργων οριζόμενα».

ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ - ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Κ/Ξ (ΆΡ. 165)

ΠΡΟΣΟΧΗ :

Εφαρμόζεται και σε συμβάσεις που συνάφθηκαν πριν την
έναρξη ισχύος του (άρθρο 140 παρ. 5 ν. 4782/2021)

Άρ. 165 Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος

Κοινοτικό δίκαιο

- Οι υπεργολάβοι να είναι εν τοις πράγμασι ανεξάρτητες (τρίτες) σε σχέση με τις συμμετέχουσες στο διαγωνισμό επιχειρήσεις που τις υποδεικνύουν (Ενίσχυση ΜΜΕ)
- η δε οικονομική δραστηριότητα της μιας δεν ασκείται αποκλειστικά μέσω της αποκλειστικής δραστηριότητας της άλλης

Τροποποίηση παρ. 1 :



παύει ο περιορισμός στο ποσοστό, επί του ποσού της αξίας της σύμβασης, το οποίο θα πρέπει να διατηρεί ο ανάδοχος του έργου, (το οποίο στην προϋσχύουσα ρύθμιση είναι 70%)

Αρμοδιότητα έγκρισης της σύμβασης υπεργολαβίας

- πλέον στην ΠΑ (όχι στον ΚΤΕ ή στον φορέα κατασκευής)
- καταργείται η υποχρέωση της ΔΥ να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου εφόσον, εν τέλει, δεν συναφθεί η υπεργολαβική σύμβαση.

Διαφοροποίηση ως προς την υποχρέωση προσκόμισης της υπεργολαβικής σύμβασης (παρ.3)

Προ Ν. 4782/21	υποχρέωση προσκόμισης της υπεργολαβικής σύμβασης σε κάθε περίπτωση πριν από την υπογραφή της σύμβασης.
Πλέον	Ο ανάδοχος υποχρεούται , να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης, ➤ μόνο , εφόσον προκύπτει υποχρέωση από τα τεύχη του διαγωνισμού ή ➤ αν ο ίδιος πρότεινε συγκεκριμένους υπεργολάβους κατά την υποβολή της προσφοράς του

Κατάργηση υποχρέωσης της ΔΥ για κίνηση διαδικασίας έκπτωσης

Προ Ν. 4782/21	Υποχρέωση της ΔΥ κίνησης διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συναφθεί εν τέλει η υπεργολαβική σύμβαση (<i>τελευταίο εδάφιο παρ.1 άρ. 168</i>)
Πλέον	Η εν λόγω υποχρέωση καταργείται

Επανέρχεται η δυνατότητα σύστασης Κατασκευαστικής Κ/Ξ

Όροι (παρ. 4)

- σύμφωνα με τους οποίους η σύσταση Κ/Ξ μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων, για την κατασκευή έργου, το οποίο έχει αναλάβει μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις αυτές (**Κατασκευαστική Κ/Ξ**) είναι επιτρεπτή
 - Όλα τα μέλη πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 76
 - Γνωστοποίηση συμφωνητικού στην ΠΑ
 - Έργα Π/Υ > Ορίου Κ.Ο.

Αποτελέσματα

- η παράλειψη υποχρέωσης γνωστοποίησης επιφέρει ακυρότητα της συμφωνίας
- Η ΠΑ μπορεί να μην εγκρίνει τη σύσταση της Κ/Ξ, (Απόφαση εντός 2 μηνών από την ανωτέρω γνωστοποίηση)
- Η άπρακτη πάροδος της ανωτέρω προθεσμίας τεκμαίρεται ως **απόρριψη** της σύστασης κατασκευαστικής Κ/Ξ

Όρια - Ευθύνες φορέων για συμμετοχή

Όρια (παρ. 5)

- ο ανάδοχος πρέπει να διατηρεί συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην κατασκευαστική Κ/Ξ τουλάχιστον 50%
- Αν ο ανάδοχος είναι Κ/Ξ, πρέπει επιπλέον κάθε επιχείρηση της Κ/Ξ να διατηρεί ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%) κλπ.

Ευθύνες (παρ. 6)

Τα μέλη της Κ/Ξ ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι της ΑΑ, για το σύνολο του έργου.

Άρ. 150 - Προκαταβολές

Χορήγηση προκαταβολής μόνο μέσω δεσμευμένου τραπεζικού λογαριασμού και η διάθεση ποσών εξ' αυτού

- κατόπιν ελέγχου της ΔΥ και
- απόδειξης από τον ανάδοχο ότι τα ποσά αυτά θα διατεθούν αποκλειστικά για τις ανάγκες του έργου.
- Παραβίαση των σχετικών υποχρεώσεων επισύρει την άμεση επιστροφή της προκαταβολής ακόμη και του μέρους που έως τότε διατέθηκε

Τρόπος καταβολής του ποσού της προκαταβολής

Παλαιά διάταξη

Δύο διαφορετικές προκαταβολές (είτε μέχρι 5% που μπορεί να οριστεί έως και 10% είτε μέχρι 10%), ανάλογα με το τι προβλέπεται στα τεύχη δημοπράτησης

Τροποποίηση (παρ 3)

1. τμήμα αυτής μέχρι 5% που μπορεί να φτάσει έως και 7% για τη δαπάνη των πρώτων εγκαταστάσεων και άλλων εξόδων κίνησης του έργου και

2. τμήμα αυτής μέχρι 10% για δαπάνες προμήθειας υλικών και μηχανημάτων ΚΟΚ

Άρ. 155 - Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες

- δεν επέρχονται ουσιώδεις διαφοροποιήσεις
- προστίθεται η φράση «..οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.», η οποία διευκρινίζει το χρονικό σημείο εκτέλεσης των συγκεκριμένων εργασιών

Η σύναψη ΣΣ ήσσονος σημασίας

- αποτελεί μία εκ των περιπτώσεων του Άρθρου 32 παρ. 2 (περίπτωση γ : “στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση”).
 - ⇒ Υποχώρηση τοίχου βαρύτητας ή sarazannetti λόγω υπερβολικής ώθησης γαιών
 - ⇒ Διάβρωση μετώπου ή παρειών σήραγγας ή υπογείου έργου λόγω εισροής μεγάλης ποσότητας υπογείων υδάτων
- Τμήμα V της κατευθυντήριας οδηγίας 22 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ («Οι αμιγώς Εθνικές Διατάξεις»)

Υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρ.132

- μπορεί να εγκριθεί από την ΠΑ (έπειτα από θετική γνωμοδότηση του ΤΣ) η εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη ΑΠΕ ποσού $< 15\%$ της αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ.
- Για την έγκριση αυτή η ΔΥ συντάσσει τεχνική περιγραφή των εργασιών, με αιτιολόγηση του επείγοντος και εκτίμηση της δαπάνης, με βάση τις συμβατικές τιμές μονάδας ή ενδεικτικές τιμές για νέες εργασίες.
- Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες αυτές, που επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στις σχετικές πιστοποιήσεις και πριν από την έγκριση Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών και που ενσωματώνονται στον επόμενο ΑΠΕ

Επί της διαδικασίας

- Οι εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένη νέα τιμή περιλαμβάνονται στους σχετικούς λογαριασμούς με τις ενδεικτικές τιμές μειωμένες κατά είκοσι τοις εκατό (20%).
- Αν ο Ανάδοχος διαφωνεί με την εγκριτική του ΑΠΕ Απόφαση μπορεί να ασκήσει κατ' αυτής αίτηση θεραπείας και προσφυγή
- Ο Ανάδοχος οφείλει να προσέλθει στην υπογραφή της ΣΣ μετά από σχετική κλήση της Υπηρεσίας
- Η έγκριση πρόσθετων επειγουσών εργασιών με τη διαδικασία του άρθρου αυτού δικαιολογεί κατά το ΕλΣυν την εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη και έγκριση Συμπληρωματικής Σύμβασης, την οποία στην περίπτωση αυτή έχει αρμοδιότητα να ελέγξει προσυμβατικά το ΕλΣυν.

Νομολογία

- (Η υπογραφή της ΣΣ είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο, που δεν δικαιούται ν' αρνηθεί την εκτέλεση, καθόσον σύμφωνα με την 1262/2009 ΔΕφΑΘ : “Σε περίπτωση επείγοντος, η εκτέλεση των πρόσθετων εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο και πριν τη σύνταξη Α.Π.Ε. ή την υπογραφή της ΣΣ ”)
- Οι επείγουσες πρόσθετες εργασίες (περιλαμβάνονται ξεχωριστά σε Λογαριασμό και) πληρώνονται από τις πιστώσεις του Έργου (2256/1998 ΔΕΦ ΑΘ)

A-45 ΕΑΑΔΗΣΥ

- Εισάγεται ένα αντικειμενικό και ασφαλές κριτήριο υπολογισμού της αξίας αυτών των εργασιών, προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος
- Στην περίπτωση που θα ολοκληρωθεί το Ενιαίο Σύστημα Τιμολόγησης του άρθρου 170 τότε ως ενδεικτική τιμή πληρωμής αυτών των εργασιών θα καθορίζεται η **μέση τιμή του παρατηρητηρίου τιμών** και μάλιστα με **μείωση 10%** και εφόσον δεν προκύπτει από αυτό θα είναι μειωμένες κατά 20% και θα ενσωματώνονται στον επόμενο ΑΠΕ.

Άρ. 156 - Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες εργασίες - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

- συμμόρφωση με τις διατάξεις
- του άρθρου 132 του νόμου,
- του άρθρου 72 της ΚΟ
- επίτευξη συμβατότητας σχετικών ρυθμίσεων και
- άρση των ερμηνευτικών ζητημάτων που είχαν προκληθεί από την προϊσχύουσα ρύθμιση

Συγκέντρωση όλων των περιπτώσεων μη ουσιώδους τροποποίησης της σύμβασης έργου στην παρ. 3

- Τροποποίηση σύμβασης συνολικού ύψους < κατώτατων ορίων Κ.Ο. και μέχρι του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης,
 - χωρίς να ελέγχονται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 132 και
 - των περ. β` και γ` της παρ. 1 του Άρ. 156
- κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών
- «επί έλασσον δαπάνες»

παρ. 1 & 2 (περίπτ. Άρ. 155)

- στην περίπτωση β προστίθεται η φράση
 - «Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται, χωρίς νέα διαδικασία σύναψης»και απαλείφεται η φράση
 - «λόγω απροβλέπτων περιστάσεων».
- Στην περ. γ εισάγεται, ως διακριτή περίπτωση, η ανάθεση ΣΣ στον αρχικό ανάδοχο, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, (περ. Άρ. 132 παρ. 1 περ. γ) («...η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.»)
- Προστίθεται περίπτωση ε, στην οποία μεταφέρονται οι ρυθμίσεις ως προς τις διαδικαστικές προϋποθέσεις για
 - την τροποποίηση της σύμβασης (γνώμη ΤΣ κ.λπ), καθώς και
 - ως προς τον καθορισμό των τιμών μονάδας,
 - η προβλεπόμενη, υποχρέωση για την εκ των προτέρων σύνταξη Α.Π.Ε.
- «Για τις εργασίες των άρ. 154 και 155 δεν απαιτείται εκ των προτέρων η σύνταξη Α.Π.Ε. για την εκτέλεση ή την πληρωμή τους.»

παρ. 7 Έγκριση του Α.Π.Ε. και υποβολής ένστασης του αναδόχου κατά αυτού

Προστίθεται το εδάφιο:

«Σε περίπτωση άσκησης ένστασης η προϊσταμένη αρχή οφείλει να αναμείνει την απόφαση επ' αυτής πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.».

Απρόβλεπτες περιστάσεις vs Απρόβλεπτες δαπάνες

Απρόβλεπτες περιστάσεις (της περ. β της παρ. 1)

- Συμπληρωματικές εργασίες που
 - ⇒ δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση,
 - ⇒ χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις ΑΑ ή όταν αυτές οι εργασίες,
 - ⇒ μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση,
 - ⇒ είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της
 - ⇒ χωρίς να μεταβάλλουν τη συνολική της φύση

Κονδύλιο απροβλέπτων δαπανών (περ. β της παρ. 3)

- **Δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή**
 - ⇒ νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά από την ανάθεση του έργου, καθώς και
 - ⇒ από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής,
- ♦ οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου περ. β της παρ. 3.

Παραδείγματα Απρόβλεπτης περίπτωσης

- *803/2012 ΕΣ (Τμ. VI)* : Η σύσταση του υπεδάφους, (η οποία διαφοροποιείται σημαντικά από σημείο σε σημείο) δεν κατέστη δυνατόν να προσδιορισθεί στο στάδιο εκπονήσεως των αρχικών μελετών
- *931/2013 ΕΣ (Τμ. VI)* : Εργασίες αποκαταστάσεως του πρανούς του ορύγματος
- *975/2019 ΕΣ (Τμ. VI)* : προβλήματα στατικότητας που εμφανίσθηκαν στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου (μετά την καθαίρεση των επιχρισμάτων ή μετά την αποξήλωση των γυψοσανίδων και των δαπέδων)
- *Ελ. Συν. Τμ. 6 Απόφαση 1591/2018* : (παρουσία ρηγματώσεων, ασυνέχειες, διαβρώσεις, αποσφηνώσεις στρωμάτων κ.λπ.),
 - δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθούν όλα τα δεδομένα του υπεδάφους με ακρίβεια, αφού αυτά αλλάζουν από μέτρο σε μέτρο αλλά
 - ούτε η διενέργεια μιας ή δυο γεωτρήσεων θα μπορούσαν να μεταβάλουν τις αρχικές εκτιμήσεις
- *1294/2018 του VI Τμήματος* : η Υπηρεσία, δεν μπορούσε να προσδιορίσει την ακριβή έκταση και το κόστος των αναγκαίων επεμβάσεων επί του πρανούς
- *Ελ. Συν. Τμ. 6 Απόφαση 606/2018* : Η ανεύρεση μη εμφανών, επιχωμένων απορριμμάτων, καθώς και των λιμναζόντων λυμάτων και της συνακόλουθης εξ αυτών διάβρωσης του υπεδάφους

Παραδείγματα μη Απρόβλεπτης περίπτωσης

(περιστάσεις αναγόμενες στον χρόνο της σύνταξης της αρχικής μελέτης)

- *ΔΕΑ 266/2003* : Η ανάγκη εκπόνησης μελετών προκειμένου να κατασκευασθεί το Έργο βάσει των νέων Κανονισμών Σκυροδέματος και αντισεισμικού
- *Απόφ. 10/2019 Ελ. Συν. το Τμήμα VII* : Η αποσάρθρωση του φέροντος σκελετού του αμφιθεάτρου, δεν προέκυψαν αιφνιδίως που προέκυψαν κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου «Συντήρηση Υπαίθριου Θεάτρου ΧΧΧ» αλλά υπήρχαν κατά το χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης
- *342/2019 Ελ. Συν. Κλιμ. Ε'* : Η αποξήλωση επενδύσεων κατά την ανακατασκευή κτηρίων δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση κατά την έννοια του νόμου
- *2811/2012 ΕλΣυν Τμήμα VI* : Η ανατροπή των προβλέψεων της αναθέτουσας αρχής ως προς το είδος των υφιστάμενων αγωγών - βάσει εκτιμήσεων αυτής από λανθασμένα στοιχεία παλαιού και αχαρτογράφητου δικτύου
- *2105/2020 ΕΣ* : Η ύπαρξη Δικτύων Ο.Κ.Ω. (προβλέψιμο γεγονός και η ΑΑ δεν αποδεικνύει ότι είχε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα εντοπισμού της όδυσής τους κατά τη προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης)

Συνάδελφοι καλή επιτυχία στο έργο σας!

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ